

Sirligt og artigt – men alligevel så syrligt uartigt

ANMELDELSE / 06.08.20

Forlaget Basilisk præsenterer den mesterlige Fleur Jaeggys første roman på dansk, og den er intet mindre end en lille sensation.

Lasse Skjold Bertelsen

Denne lille roman begynder lakonisk med at fastslå en form for datid og sted. Fortælleren er 14 år gammel og elev på en kostskole for piger i Appenzell, Schweiz. Som et spøgelse fremmanes straks derefter et billede af forfatteren Robert Walser, død og gået omkuld i den hvide sne på den samme egn.

Det ikoniske billede sitrer i teksten, og som en enkelt tone slået an på Jaeggys skrivemaskine signaleres der et sart slægtskab mellem Walser og Jaeggy.

Blandt andre værker med henvisning til Walsers roman *Jakob von Gunten* fra 1909, hvor Walser fiktioniserede sine oplevelser som tjenerstuderende på Institut Benjamenta.

Et sted, hvor den unge mand i institutionens magt- og afmagtsrelationer blev optegnet som noget petit og ydmygt, servilt og alligevel modstandsdygtigt. Det er kontrastfyldt som en strimmel af negativer, og man finder nogle af de samme motiver i *Tugtens lykkelige år*.

Man følger en ung pige, anbragt blandt undervisere og elever, og den unge piges blik vandrer, vurderer, bedømmer og fælder dom over de fleste af dem. Midt i den døsigke tristesse får hun øje på en ny pige på skolen, Frederique, hvis navns homofone klang

Vi bruger cookies

Vi bruger cookies til at integrere med vores videoudbyder og til at lave anonymiseret statistik over trafikken på vores hjemmeside.

[Læs mere](#)

☐

Statistik

☐

Sociale Medier

Giv samtykke til alle

Mere om vores privatlivspolitik

Den udtalte efterkrigstidsadvarsel imod fascisme er vel næsten en kliché, men det er næppe borgeren, der her adresseres, snarere det at være en pige på vej til at blive en kvinde.

Det særligt æstetiserede i kombination med disciplinen er noget, man støder på adskillige gange, hvor valg af påklædning, velfilede negle etc. er små tegn og parfumerede dryp, der vådgør teksten som et næsten hemmeligt – eller måske snarere indforstået – vandmærke.

Regler og konventioner hvad angår pigernes opdragelse, forældrenes ønsker bekendtgjort pr. brev, lærernes pædagogik og mangel på samme, samt kostskolens ageren som institution bliver langsomt vredet rundt som en Rubiks terning, der aldrig vil kunne ende i et meningsgivende mønster.

Jaeggy skriver stilfærdigt dette æstetiske rum frem, der vel næsten kan kaldes et genretræk. En genre, hvor andre forfattere og *auteurs* har tematiseret isolation og pigede fængsler som konsekvenser af samfund, mytedannelser og patriarkat.

Nogle eksempler kunne være Frank Wedekinds *Mine-Haba – eller om unge pigers kropslige uddannelse* (1903) eller i film som Dario Argentos *Suspiria* (1977) og Joël Sérias *Fri os ikke fra det onde* (*Mais ne nous délivrez pas du mal* fra 1971), hvor yndige pigeskikkelser optræder som forvrængede eller i en forvrænget sammenhæng.

Disse piger, der alle er protagonister, er ofte både fanger og frie som fugle, hvor den sidstnævnte frihed findes i refleksioner og undren. Det er denne særlige pigethed, der præger fortællerens blik på *dress*, sociale konventioner og ikke mindst den orden, der hersker.

“ **Valg af påklædning, velfilede negle etc. er små tegn og parfumerede dryp, der vådgør teksten som et næsten hemmeligt – eller måske snarere indforstået – vandmærke.**

Vi bruger cookies

Vi bruger cookies til at integrere med vores videoudbyder og til at lave anonymiseret statistik over trafikken på vores hjemmeside.

[Læs mere](#)

☐

Statistik

☐

Sociale Medier

Giv samtykke til alle

Mere om vores privatlivspolitik

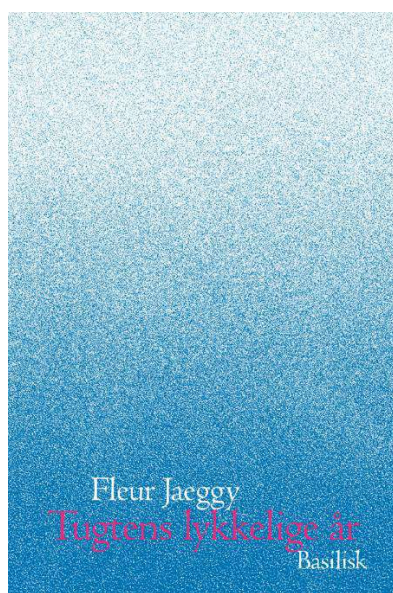
pigekammer.

At læse Jaeggy er en sær blanding af noget smertende og noget lystfuldt, og denne fortælling står tilbage i sin vekslen mellem modsætninger som noget af det mest uafrystelige og bemærkelsesværdige, man kan tænke sig – som en hvisken fra et uhyggeligt evigt pigekammer.

Af samme grund er det skønt at se, at Basilisk vil fortsætte arbejdet med Jaeggys forfatterskab, og at den næste oversættelse allerede figurerer på deres hjemmeside: *Proleterka* fra 2001. Jeg kan næsten ikke vente.

FAKTA

Fleur Jaeggy, *Tugtens lykkelige år*, Basilisk

Vi bruger cookies

Vi bruger cookies til at integrere med vores videoudbyder og til at lave anonymiseret statistik over trafikken på vores hjemmeside.

[Læs mere](#)

☐

Statistik

☐

Sociale Medier

Giv samtykke til alle

Mere om vores privatlivspolitik